Memo

0098167145

Aan:	Leden van de gemeenteraad Weststellingwerf
Van:	College van B&W
Datum:	4 oktober 2022
Onderwerp:	Ontwikkelingen en besluit ALV OVEF continuering contract Gazprom 16 september 2022
Bijlage memo:	1 (Ontheffingen voor gascontracten SEFE Energy Ltd)
N.a.v. toezegging raad d.d.:	-

Met deze memo informeren wij u over de ontwikkelingen van de afgelopen maanden rondom het Gazprom contract. Op 16 september 2022 is in de Algemene Ledenvergadering van OVEF het besluit genomen om het huidige contract met Gazprom te continueren. Wethouder mevrouw M. Rikkers vertegenwoordigde Gemeente Weststellingwerf in de ALV. De inhoud van dit memo is gebaseerd op de informatie die OVEF na afloop van de vergadering aan de leden heeft verstrekt.

Inleiding
Op 24 februari 2022 viel Rusland Oekraïne binnen. Hierdoor kwam het contract met het Russische bedrijf Gazprom voor het leveren van aardgas ter discussie te staan. Op verzoek van alle gemeenten in Fryslân heeft Coöperatie Openbare Verlichting & Energie Fryslân U.A. (OVEF) de mogelijkheden om het contract te ontbinden onderzocht. In deze korte periode is veel gebeurd. Hieronder wordt chronologisch beschreven wat er binnen de Algemene Ledenvergadering (ALV) van de OVEF besloten is in de periode sinds de inval van Rusland in de Oekraïne.

ALV 1 april 2022
Op 1 april is in de ALV besloten om het contract niet te ontbinden en het contract tot eind 2023 ‘gewoon’ uit te dienen. Dit omdat ontbinden juridisch niet haalbaar was. Daarnaast was het afsluiten van een nieuw contract op de overspannen markt erg moeilijk. Daarbij zou een nieuw contract Rusland alleen maar financieel ten goede zou komen.
In de tussentijd (periode nu tot eind 2023) zou OVEF het zelflevermodel voor gas gaan opzetten, zodat gas in de toekomst regionaal en duurzaam geproduceerd en ingekocht kan worden. Dit betekent niet dat het gas rechtstreeks door deze regionale partij geleverd wordt. Dit komt doordat Nederland aangesloten zit op het Europese gas netwerk. Hierdoor kunnen we niet 100% uitsluiten dat we geen, van oorsprong, Russische gas meer krijgen. Maar met het zelflevermodel is geen direct contract meer met Rusland en gaat er dus geen geld vanuit Fryslân naar Rusland.

Ontheffing vijfde sanctiepakket
Na de nodige aandacht in de pers en vragen vanuit de Tweede Kamer heeft de Minister voor Klimaat en Energie dinsdag 6 september jl. een brief naar de Tweede Kamer gestuurd (zie bijlage). Daarin is aangekondigd dat aanbestedende diensten die daartoe een verzoek indienen, ontheffing wordt verleend van het vijfde sanctiepakket. Hierover is contact opgenomen met het Ministerie welke mondeling heeft bevestigd dat de Friese overheden de ontheffing (initieel tot 1 januari 2023) zullen ontvangen. Daartoe hoeft geen nieuw verzoek te worden ingediend. OVEF is nog in afwachting van de schriftelijke bevestiging. Gazprom gaat er zelf vanuit dat zij vóór 1 januari 2023 hun aandelen overdragen, waardoor zij niet meer in Russisch eigendom zijn en daarmee in ieder geval niet meer onder het sanctiepakket vallen. Of dit een realistische verwachting is van Gazprom, is voor OVEF niet te beoordelen.

Keuze voor invoeren zelflevermodel of voortzetten huidige contract
Friese overheden stonden voor de keuze om het Gazprom contract voort te zetten of om per 10 oktober over te gaan op het zelflevermodel. Op vrijdag 16 september jl. is er een ingelaste ALV van OVEF geweest. In dit overleg is de leden van de ALV gevraagd om een keuze te maken tussen het voortzetten van het contract met Gazprom of per 10 oktober over te gaan op zelflevering.

Wanneer er per 10 oktober overgaan wordt op het zelflevermodel zorgt dat in 2022 en 2023 voor ca. 9 miljoen euro aan extra kosten voor alle OVEF leden samen. Stap voor stap gaan Friese gemeenten dan over op duurzaam opgewekt gas, tot volledig duurzaam gas vanaf 2025. Tot die tijd koopt OVEF met behulp van Greenchoice Noors gas in voor haar leden. Er is dan geen contract meer met Rusland.
Bij voortzetten van het huidige contract blijft de huidige voordelige prijs van gas behouden. Voor 2022 is al het gas voor €50 per MWh ingekocht, voor 2023 is nu de helft van het volume ingekocht voor €70 per MWh; de huidige marktprijs ligt rond de €200 per MWh en lag twee weken geleden rond de €350 per MWh. Daarnaast kan Gazprom het gas niet meer met veel winst ergens anders verkopen.
Friese overheden blijven in deze situatie Russisch gas kopen. Dit betekent dat er een geldstroom van Fryslân naar Rusland blijft bestaan. De opbrengsten voor Rusland zijn wel substantieel (€9 miljoen) lager dan wanneer het Gazprom contract wordt ontbonden.

Besluit ALV 16 september: voortzetten contract Gazprom
Op basis van de toelichting en de onderliggende stukken heeft de ALV van OVEF besloten om het contract met Gazprom te willen voortzetten, initieel tot 1 januari 2023 en indien mogelijk tot januari 2024. Dit is afhankelijk van de ontheffing van het vijfde sanctiepakket die wordt verleend door de minister van Klimaat en Energie aan OVEF.
Ondanks de langere verbondenheid aan Russisch gas vinden de leden dat hogere kosten voor de samenleving voorkomen moeten worden. Ook willen de leden Gazprom niet de kans geven om het reeds ingekochte gas met meer winst te verkopen. Ook bij het zelflevermodel kan er pas per 2025 overgestapt worden op volledig duurzaam gas van Friese bodem. In de tussentijd zou ook hier nog steeds gebruik worden gemaakt van aardgas, alleen dan van Noorse oorsprong.